

Přechodné období mezi antikou a středověkem
seminář

KRONIKY V POZDNÍ ANTICE

texty

Mgr. et Bc. Silvie Elmoujahid, Ph.D.

Iohannes Biclarensis

- narodil se kolem roku 540, zemřel po roce 621
- Původem byl zřejmě Gót, ale katolického vyznání
- pobýval jistý čas v Konstantinopoli
- byl biskupem v Geroně, založil klášter v Bíclaru
- je autorem Kroniky, která mapuje vizigótské dějiny v druhé polovině 6. století

LEOVIGILD (585)

Franci Galliam Narbonensem occupare cupientes cum exercitu ingressi. in quorum congressionem Leouegildus Reccaredum filium obviam mittens et Francorum est ab eo repulsus exercitus et provincia Galliae ab eorum est infestatione liberata. Castra vero duo cum nimia hominum multitudine unum pace, alterum bello occupat. castrum vero qui Ugero vocatur tutissimum valde in ripa Rhodani fluminis ponitur, quod Reccaredus rex fortissima pugna aggressus obtinuit et victor ad patrem patriamque redit.

REKKARED (589)

Francorum exercitus a Gonteramno rege transmissus Bosone duce in Galliam Narbonensem obveniunt et iuxta Carcassonensem urbem castra metati sunt. cui Claudius Lusitaniae dux a Reccaredo rege directus obviam inibi occurrit. tunc congressione facta Franci in fugam vertuntur et direpta castra Francorum et exercitus a Gothis caeditur. in hoc ergo certamine gratia divina et fides catholica, quam Reccaredus Rex cum Gothis fideliter adeptus est, esse cognoscitur operata, quoniam non est difficile deo nostro, si in paucis, una in multis detur victoria. nam Claudius dux vix cum CCC viris LX ferme millia Francorum noscitur infugasse et maximam eorum partem gladio trucidasse, non immerito deus laudatur temporibus nostris in hoc praelio esse operatus, qui similiter ante multa temporum spatia per manum ducis Gedeonis in CCC viris multa milia Madianitarum dei populo infestantium noscitur extinxisse.

LEOVIGILD (585)

Frankové toužili obsadit Narbonskou Galii Francký král Guntram vyslal pod vedením a vpadli tam se svým vojskem. Proti jejich Bosona vojsko do Narbonské Galie, které jednotkám vyslal Leovigild svého syna rozbilo tábor u města Carcasson. Proti Rekkareda a ten jejich vojsko vyhnal a nim vyslal král Rekkared lusitánského osvobodil Galii od jejich napadení. Se vévodu Claudia. Po jejich střetnutí se svým obrovským vojskem obsadil však jen Frankové obrátili na útěk, jejich tábor byl dva tábory – jeden získal vyjednáváním, Góty dobyt a vojsko pobito. Je patrné, že druhý v bitvě. Na břehu Rhodanu se do této bitvy zasáhla vůle Boží a katolická nachází velmi dobře opevněný tábor víra, kterou král Rekkared s Góty věrně zvaný Ugernum. O ten Rekkared svedl přijal. Pro našeho Boha totiž není těžkou bitvu a vítězstvím jej vrátil pod obtížné, aby nepočetnému vojsku zajistil vítězství nad přesilou. Je totiž známo, že vévoda Claudius s necelými třemi sty mužů zahnal na útěk dobrých šedesát tisíc Franků a většinu z nich zabil. Ne bez důvodu je v naší době opěvován zásah Boha do této bitvy, který tak podobně zasáhl už před dlouhým časem, když prostřednictvím vůdce Gideona a jeho tří set mužů dal pobít mnoho tisíc Midiánců, národu zneprátenému Bohu.

REKKARED (589)

Frankové toužili obsadit Narbonskou Galii Francký král Guntram vyslal pod vedením a vpadli tam se svým vojskem. Proti jejich Bosona vojsko do Narbonské Galie, které jednotkám vyslal Leovigild svého syna rozbilo tábor u města Carcasson. Proti Rekkareda a ten jejich vojsko vyhnal a nim vyslal král Rekkared lusitánského osvobodil Galii od jejich napadení. Se vévodu Claudia. Po jejich střetnutí se svým obrovským vojskem obsadil však jen Frankové obrátili na útěk, jejich tábor byl dva tábory – jeden získal vyjednáváním, Góty dobyt a vojsko pobito. Je patrné, že druhý v bitvě. Na břehu Rhodanu se do této bitvy zasáhla vůle Boží a katolická nachází velmi dobře opevněný tábor víra, kterou král Rekkared s Góty věrně zvaný Ugernum. O ten Rekkared svedl přijal. Pro našeho Boha totiž není těžkou bitvu a vítězstvím jej vrátil pod obtížné, aby nepočetnému vojsku zajistil vítězství nad přesilou. Je totiž známo, že vévoda Claudius s necelými třemi sty mužů zahnal na útěk dobrých šedesát tisíc Franků a většinu z nich zabil. Ne bez důvodu je v naší době opěvován zásah Boha do této bitvy, který tak podobně zasáhl už před dlouhým časem, když prostřednictvím vůdce Gideona a jeho tří set mužů dal pobít mnoho tisíc Midiánců, národu zneprátenému Bohu.

Řehoř Tourský

- narodil se kolem roku 540, zemřel asi 594
- byl příslušníkem urozené galorománské rodiny
- roku 573 se stal biskupem v Tours
- jeho Francká kronika je dílo o deseti svazcích, které vznikalo postupně v rozmezí asi dvaceti let; informuje především o autorově současnosti

Regina vero non cessabat praedicare, ut Deum verum cognosceret et idola neglegerit. Sed nullo modo ad haec credenda poterat commoveri, donec tandem aliquando bellum contra Alamannos commoveretur, in quo compulsus est confiteri necessitate, quod prius voluntate negaverat. Factum est autem, ut confligente utroque exercitu vehementer caederentur, atque exercitus Chlodovechi valde ad internitionem ruere coepit. Quod ille videns, elevatis ad caelum oculis, conpunctus corde, commotus in lacrimis, ait: 'Iesu Christi, quem Chrotchildis praedicat esse filium Dei vivi, qui dare auxilium laborantibus victuriamque in te sperantibus tribuere diceris, tuae opis gloriam devotus efflagito, ut, si mihi victuriam super hos hostes indulseris et expertus fuero illam virtutem, quam de te populus tuo nomine dicatus probasse se praedicat, credam tibi et in nomine tuo baptizer. Invocavi enim deos meos, sed, ut experior, elongati sunt ab auxilio meo; unde credo, eos nullius esse potestatis praeditos, qui sibi oboedientibus non occurrunt. Te nunc invoco, tibi credere desidero, tantum ut eruar ab adversariis meis'. Cumque haec diceret, Alamanni terga vertentes, in fugam labi coeperunt. Cumque regem suum cernirent interemptum, Chlodovechi se ditionibus subdunt, dicentes: 'Ne amplius, quaesumus, pereat populus, iam tui sumus'. Ad ille, prohibito bello, cohortato populo cum pace regressus, narravit reginae, qualiter per invocationem nominis Christi victuriam meruit obtinere. [Actum anno 15. regni sui.]

Královna však neustále naléhala, aby král poznal pravého Boha a přestal uctívat modly. Ale na žádný způsob jej nedokázala pohnout k víře, až se nakonec jednou dostal do války s Alamany a byl nutností dohnán vyznávat to, co dříve dobrovolně odmítal. Stalo se totiž, že při srážce obou vojsk byla nemilosrdně prolévána krev a vojsko Chlodovecha jižjiž se řítilo do zkázy. Když to viděl, pozdvihl oči k nebi a se srdcem sevřeným pravil v slzách: „Ježíši Kriste, kterého Chrodichilda zvěstuje jako syna Boha živého, který prý pomáháš strádajícím a dáváš vítězství těm, kdo v tebe doufají, volám tě v pokoře o přispění! Dopřeješ-li mi vítězství nad těmito nepřáteli a přesvědčím-li se o oné zázračné moci, kterou lid tvým jménem nazývaný tobě přisuzuje, uvěřím v tebe a dám se tvým jménem pokřtít. Neboť vzýval jsem své bohy, ti však, jak vidím, jsou vzdáleni toho, aby mi poskytli pomoc. Proto věřím, že nemají žádnou moc, nepomáhají-li těm, kdo je poslouchají. Tebe teď vzývám, tobě toužím věřit, jen ať vyvážnu z moci svých protivníků!“

Sotva to vyřkl, obrátili se Alamani na útěk. A když uviděli, že jejich král byl zabit, podrobili se moci Chlodovecha volajíce: „Nedopusť, prosíme tě, aby dále hynul náš lid. Již patříme tobě!“ Tu dal Chlodovech povel k zastavení boje, povzbudil lid a v míru se navrátil domů. Potom vypravoval královně, jak vzýváním Krista se mu dostalo vítězství. (Toto se stalo patnáctého roku jeho kralování.)

Jordanes

- narodil se na konci 5. století, zemřel po roce 552
- byl snad gótského původu
- zastával funkci notáře
- je autorem dvou významných děl
  - De summa temporum vel origine actibusque gentis Romanorum = Romana
  - De origine actibusque Getarum = Getica

GETICA 138

Quod conperiens in Antiochia Valens imperator mox armato exercitu in Thraciarum partes egreditur; ubi lacrimabile bello commisso vincentibus Gothis in quodam praedio iuxta Adrianopolim saucius ipse refugiens ignorantibusque, quod imperator in tam vili casula delitisceret, Gothis, ignemque, ut adsolet saeviente inimico, supposito, cum regali pompa crematus est, haut secus quam dei prorsus iudicio, ut ab ipsis igni conbureretur, quos ipse vera fide petentibus in perfidia declinasset ignemque caritatis ad gehennae ignem detorsisset. Quo tempore Vesegothae Thracias Daciaque ripense post tanti gloria tropaei tamquam solum genitalem potiti coeperunt incolere.

GETICA 138

Když se o tom v Antiochii doslechl císař Valens, ihned vystrojil armádu a vypravil se do Thrákie. Zde došlo k zuřivé bitvě a Gótové zvítězili. Císař sám byl zraněn a uprchl na statek nedaleko Hadrianopole. Gótové, kteří nevěděli, že v tak ubohé chýši leží skryt císař, ji zapálili (jak je zvykem při jednání s krutým nepřítelem) a tak (císař) v královské vznešenosti uhořel. Očividně to bylo Boží rozhodnutí, aby byl upálen těmi muži, které nechal proradně svést z cesty, když hledali pravou víru, obrátiv je od plamenu lásky k pekelnému ohni. Od toho času Vizigóti v důsledku svého slavného vítězství ovládali Thrákií a Dacii Ripensis, jako kdyby to byla jejich rodná země.

ROMANA 344-345

Parte vero Esperia Nepotem imperatorem Orestes fugatum Augustulum suum filium in imperium conlocavit. Sed mox Odoacer genere Rogus Thorcilingorum Scirorum Herolorumque turbas munitus Italiam invasit Augustulumque imperatorem de regno evulsum in Lucullano Campaniae castello exilii poena damnavit.

Sic quoque Hesperium regnum Romanique populi principatum, quod septingentesimo nono urbis conditae anno primus Augustorum Octavianus Augustus tenere coepit, cum hoc Augustulo periit anno decessorum regni imperatorum quingentesimo vicesimo secundo, Gothorum dehinc regibus Romam tenentibus.

ROMANA 344-345

V západní části (říše) vypudil Orestés císaře Nepota a předal vládu svému synovi Augustulovi. Ale brzy vpadl do Itálie Odoaker – původem Rug – obklopen houfy Turcilingů, Skirů a Herulů, a sesadiv císaře Augustula z trůnu, odsoudil ho k trestu vyhnanství v kampánském městě Lucullanum.

Tak i západní království a vláda lidu římského, které se chopil jako první z augustů roku 709 po založení Města Augustus Octavianus, skončila tímto Augustulem v 522. roce (vlády) jeho královských předchůdců. Od té doby vládnou Římu králové gótští.

Literatura

- CAMPOS, Julio (ed.): *Juan de Biclaro. Obispo de Gerona. Su vida y obra*. Madrid 1960.
- TURONENSIS, Gregorius. *O boji králů a údělu spravedlivých: kronika Franků : dějiny v deseti knihách*. Praha: Argo, 2006, 516 s. ISBN 80-720-3597-5.
- JORDANES. *Gótské dějiny: Římské dějiny*. Praha: Argo, 2012, 330 s. ISBN 978-80-257-0744-9.
- GALÁN SÁNCHEZ, Juan Pedro: *El género historiográfico de la chronica. Las crónicas hispanas de época visigoda*. Cáceres 1994.